

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

MĚNOVÝ PŘEHLED

APRÍL 1995

I. REÁLNA EKONOMIKA

Ukazovatele	1993	1994	1995				
			Jan.	Feb.	Mar.	1.Q	Apr.
HDP (mld. Sk, s.c. k 1.1.1984) (%) ^{1/}	173,8 -4,1	182,2 4,8				59,8	
Výroba ^{1/} ^{2/} Priemysel (%)	-13,5	6,4	4,43 ^{3/}	6,63 ^{3/}	6,03 ^{3/}	5,7	8,7
Stavebníctvo (%)	-23,8	5,3	-5,43 ^{3/}	10,93 ^{3/}	5,53 ^{3/}	3,1	1,8
Nezamestnanosť (tis. osôb) (%)	368,1 14,4	371,5 14,8	387,1 15,2	384,9 15,1	371,6 14,6	371,6 14,6	354,1 13,9
Zahraničný obchod ^{4/ 5/} Vývoz (mld. Sk, f.o.b.)	95,7	135,3	17,9	36,7			
Dovoz	125,9	149,4	18,6	37,4			
Saldo (mld. Sk)	-30,2	-14,1	-0,7	-0,7			

1/ Zmena oproti rovnakému obdobiu m. r.

2/ Údaje v bežných cenách

3/ Korekcia údajov za malé podniky

4/ Kumulatívne hodnoty

5/ Roky 1993 a 1994 konvertibilné meny, rok 1995 konsolidovaná bilancia

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

V apríli pokračovala tendencia mierneho rastu **spotrebiteľských cien**. Miera inflácie sa zvýšila o 0,4 % a od začiatku roka dosiahla 2,6 %. V porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka bola cenová úroveň vyššia o 11,2 % a priemerná ročná miera inflácie dosiahla 11,4 %.

Na vývoj spotrebiteľských cien vplýval pokračujúci mierny pokles cenovej úrovne potravín, zmena tendencie vývoja cien vo verejnom stravovaní, zníženie miery rastu cien služieb a zvýšený rast cien priemyselného tovaru.

Cenová úroveň potravín sa v apríli znížila o 0,2 %, najmä vplyvom pokračujúceho poklesu cien mäsa a mäsových výrobkov (o 1,5 %) a tukov (o 0,6 %) a rastu cien mlieka a mliečnych výrobkov (o 0,4 %), alkoholických nápojov (o 0,6 %), nealkoholických nápojov (o 0,8 %) a cukru a cukrových výrobkov (o 1,1 %). Cenová úroveň v službách sa zvýšila o 0,5 %, čo vyplynulo z rastu cien osobných služieb (o 1,7 %), cien rekreácií, zdravotnej starostlivosti a sociálnych zariadení (o 1,0 %) a cien v kultúrnych zariadeniach (o 0,9 %). Rast cenovej úrovne priemyselného tovaru o 0,9 % ovplyvnilo najmä zvýšenie cien v skupine potrieb pre dopravu a šport (o 2,7 %) v dôsledku vyšších cien automobilu Š-Felicia a kultúrnych potrieb (o 1,8 %). Ceny textilných výrobkov sa zvýšili o 0,6 % a obuvi o 0,4 %.

Objem **priemyselnej produkcie** v apríli (37,4 mld. Sk) predstihol objem vlaňajšieho apríla o 8,7 %, avšak v dôsledku nižšieho počtu pracovných dní zaostal za úrovňou marca o 10,1 %.

Priemerná denná produkcia dosiahla 2,1 mld. Sk a bola vyššia ako v predchádzajúcom mesiaci o 14,9 %, čo bolo takmer na úrovni vlaňajšieho apríla. Produktivita práce na jedného pracovníka predstavovala 60 843 Sk, medzimesačne poklesla o 10,7 %, medziročne vzrástla o 4,1 %.

V podnikoch s 25 a viac pracovníkmi sa predala produkcia za 38,4 mld. Sk. Z toho vývoz predstavoval 43,5 %. Jeho absolútna výška (16,7 mld. Sk) dosiahla len 89,6 % marcovej hodnoty, bola však o 16,2 % vyššia, ako za porovnateľný mesiac minulého roka.

Objem **stavebnej produkcie** predstavoval v apríli 3,6 mld. Sk, čo bolo takmer totožné s objemom predchádzajúceho mesiaca. Oproti vlaňajšiemu aprílu sa dosiahol mierny nárast (o 1,8 %). Podiel súkromného sektora na dosiahnutých výsledkoch odvetvia bol 79,8 %.

Priemerná denná produkcia vo výške 199 mil. Sk bola o 26,5 % vyššia ako marcová a o 7,5 % vyššia ako v apríli 1994. Produktivita práce na jedného pracovníka 23 810 Sk dosiahla len 98,3 % marcovej úrovne, mierne však predstihla vlaňajší apríl (o 0,5 %).

Podniky s 25 a viac pracovníkmi vykázali objem stavebných prác v tuzemsku v hodnote 3,0 mld. Sk (83,3 % z celkovej produkcie odvetvia). Objem tuzemskej produkcie zaostal za marcovou hodnotou o 2,8 % a za úrovňou apríla minulého roka o 4,2 %. Vývoz stavebných kapacít do zahraničia (0,6 mld. Sk) predstihol marec o 10,1 % a objem vyvezených kapacít v apríli až o 54,4 %.

Vývoj **nezamestnanosti** v apríli bol charakterizovaný viacerými pozitívnymi črtami. Zaznamenal sa doteraz najväčší medzimesačný pokles počtu nezamestnaných o 17,4 tis. Celkový počet nezamestnaných sa znížil na 354,1 tis. a miera nezamestnanosti na 13,9 %. V porovnaní s aprílom 1994 bol počet nezamestnaných nižší o 2 %.

Tento vývoj bol sprevádzaný ďalším poklesom novoevidovaných a rastom počtu vyradených z evidencie, pri zvýšení podielu umiestnených do pracovného procesu. Počet novoevidovaných oproti marcu poklesol na 21,3 tis., počet vyradených z evidencie predstavoval 38,7 tis. (nárast o 3,4 tis.), z ktorých 82,5 % bolo zaradených do pracovného procesu, z nich 33,6 % úradmi práce a 48,9 % inými formami.

Zvýšil sa počet voľných pracovných miest o 0,9 tis. na 14,2 tis. Klesajúcu tendenciu nezamestnanosti umožnilo aktívne vytváranie pracovných miest v sezónnych a verejnosprespešných prácach. Počet nezamestnaných poklesol v apríli vo všetkých okresoch.

II. VONKAJŠIA EKONOMIKA

Ukazovatele		1993	1994	1995				
				Jan.	Feb.	Mar.	1. Q	Apr.
Bežný účet ^{1/}	Saldo v konvertibilných menách (mld. Sk)	-21,1	-3,1	-0,06	-0,7			
Devízové rezervy ^{2/} (mil. USD)	Bankový systém	1 402,2	3 095,5	3 159,4	3 324,3	3 569,7	3 569,7	3 614,7 ^{*/}
	Komerčné banky	952,7	1 350,5	1 418,9	1 511,1	1 600,8	1 600,8	1 593,1 ^{*/}
	NBS ^{3/}	449,5	1 745,0	1 740,5	1 813,2	1 968,9	1 968,9	2 021,6 ^{*/}
Hrubá zahraničná zadlženosť ^{2/}	(mld. USD)	3,6	4,3	4,3	4,5			
Priemerný devízový kurz ^{4/}	USD/SKK	32,968	32,039	30,970	30,619	29,401	29,401	29,037
	DEM/SKK	19,283	19,759	20,196	20,356	20,875	20,875	21,057

^{1/} Kumulatívne hodnoty

^{2/} Ku koncu obdobia

^{3/} So zlatom v účtovnej hodnote 42,22 USD/oz

^{4/} Kurz devíza stred
Predbežné údaje

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

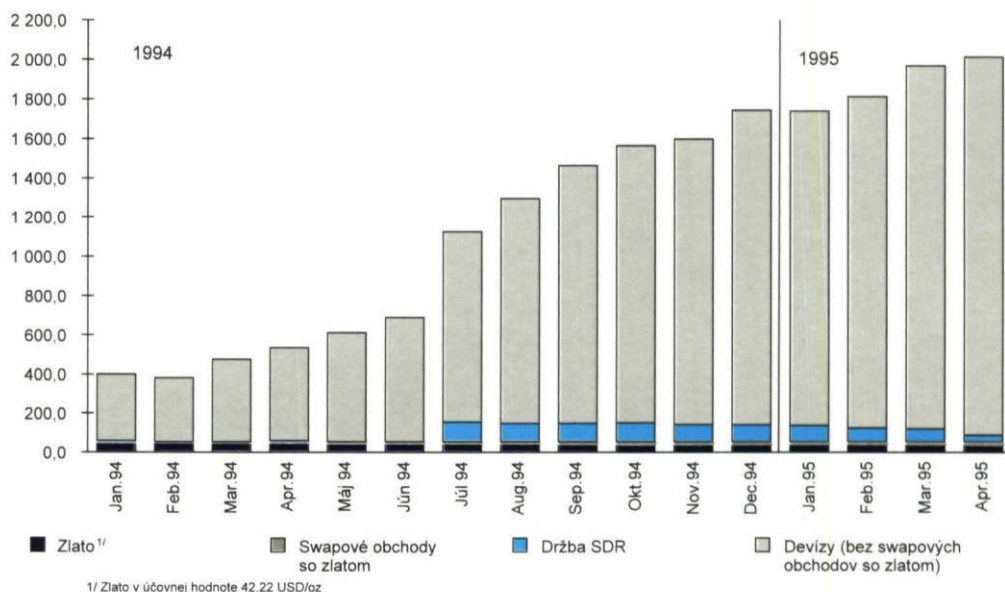
Celkové devízové rezervy NBS medzimesačne vzrástli o 44,2 mil. USD a k ultimu apríla dosiahli výšku 2 021,6 mil. USD.

Na vývoj devízových rezerv pozitívne pôsobila najmä platba z Českej republiky za prekročenie hraničného úveru na clearingovom účte vo výške 145,1 mil. USD (78 % z celkových príjmov), zvýšenie objemu prijatých depozit o 38,9 mil. USD a ostatné príjmy NBS vo výške 1,7 mil. USD.

Stav devízových rezerv znižoval hlavne predaj prostriedkov na devízovom fixingu v objeme 103,2 mil. USD (67 % z celkových výdavkov), splátky istiny úverov prijatých od MMF vo výške 32,0 mil. USD, splátky dlhovej služby NBS vo výške 19,6 mil. USD, z čoho 18,7 mil. USD predstavovali platby v oblasti CDZ a ostatné výdavky vo výške 0,2 mil. USD.

Vývoj celkových devízových rezerv NBS v roku 1994

(mil. USD)

III. MENOVÝ VÝVOJ

Ukazovatele		1993	1994	1995				
				Jan.	Feb.	Mar.	1. Q	Apr.
Miera inflácie	Mesačná ^{1/} (%)			1,4	0,5	0,3	2,2	0,4
	Ročná (%)	25,1	11,7	11,7	11,4	11,3		11,2
Peňažná zásoba M2 ^{2/3/} (%)		18,5 ^{4/}	18,8	-1,6	-0,1	-0,4	-0,4	1,2
Úvery komerčných bánk ^{3/} (%)		13,0 ^{4/}	1,5	-0,4	0,5	3,8	3,8	4,6
Vklady v komerčných bankách ^{3/} (%)		18,3 ^{4/}	17,9	-1,7	0,9	0,7	0,7	2,6
Diskontná sadzba (%)		12,0 ^{5/}	12,0	12,0	12,0	11,0		11,0
Lombardná sadzba ^{6/} (%)		14,0		13,1	13,1	13,1		13,1
Priemerná medzibanková úroková sadzba SKIBOR (%)	1 deň	16,73 ^{7/}	13,18	5,12	2,11	2,23	3,17	3,91
	7 dní	17,20 ^{7/}	13,89	5,48	2,38	2,46	3,45	4,04
	14 dní	17,50 ^{7/}	14,63	5,90	2,70	2,70	3,78	4,15
	1 mesiac	17,86 ^{7/}	15,62	6,78	3,94	3,39	4,71	4,29

^{1/} Ku koncu obdobia

^{2/} M2 = obeživo, neterminované vklady, termínované vklady a úspory, vklady v cudzej mene

^{3/} 31. december predchádzajúceho roka = 100, zmena

^{4/} 1.1.bežného roka = 100, zmena

^{5/} Od 20.12.1993

^{6/} Priemer za mesiac

^{7/} Priemer za 2 polrok 1993

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

Peňažná zásoba meraná agregátom M2 vzrástla v apríli o 6,3 mld. Sk a dosiahla stav 298,1 mld. Sk. Bol to najvyšší medzimesačný prírastok v tomto roku, ktorý bol podmienený hlavne nárastom transakčnej zložky peňažnej zásoby agregátu M1, na ktorom sa podieľali obidve jeho zložky. Agregát kvázipeniaze vzrástol len mierne, najmä v dôsledku zvýšenia vkladov v cudzej mene. Najvýraznejšie sa na raste peňažnej zásoby, resp. jej transakčnej zložky agregátu M1 podieľali neterminované vklady. Tento vývoj signalizoval snahu ekonomických subjektov obnoviť výšku prostriedkov slúžiacich na obsluhu transakcií, ktoré v predchádzajúcom období značne poklesli, čo súviselo aj s plnením daňových povinností v marci.

V apríli bol zaznamenaný najvyšší tohtoročný prírastok obeživa mimo bánk, ktorý bol ovplyvnený vyšším výberom hotovostí pred veľkonočnými sviatkami ako aj výplatom štvrtročných odmien.

Korunové vklady ako súčasť menového agregátu M2 vzrástli v apríli o 4,0 mld. Sk, pričom v sektorovej štruktúre vyšší prírastok zaznamenali vklady podnikov vrátane poisťovní pred vkladmi obyvateľstva.

Celkové **korunové úvery a úvery v cudzej mene** sa v apríli zvýšili oproti marcu o 1,9 mld. Sk a ich stav k ultimu mesiaca predstavoval 285,3 mld. Sk. V porovnaní s východiskom roka vzrástli o 11,8 mld. Sk.

Na medzimesačnom zvýšení úverov sa podieľali výlučne korunové úvery, ktorých prírastok oproti marcu predstavoval 2,7 mld. Sk a od začiatku roka 9,7 mld. Sk. Ich stav ku koncu apríla bol 267,9 mld. Sk.

Sektorová štruktúra sa oproti marcu výrazne nezmenila, vzrástli korunové úvery verejnému sektoru o 1,9 mld. Sk, súkromnému o 1,2 mld. Sk a poklesli úvery na mimorozpočtové potreby ústredných a miestnych orgánov o 0,3 mld. Sk. Na rovnakej úrovni zostali pôžičky obyvateľstvu a úvery ostatným podnikateľským subjektom.

Úvery v cudzej mene sa v apríli oproti marcu znížili o 0,8 mld. Sk a ku koncu mesiaca dosiahli 17,4 mld. Sk. Od začiatku roka úvery v cudzej mene vzrástli o 2,1 mld. Sk.

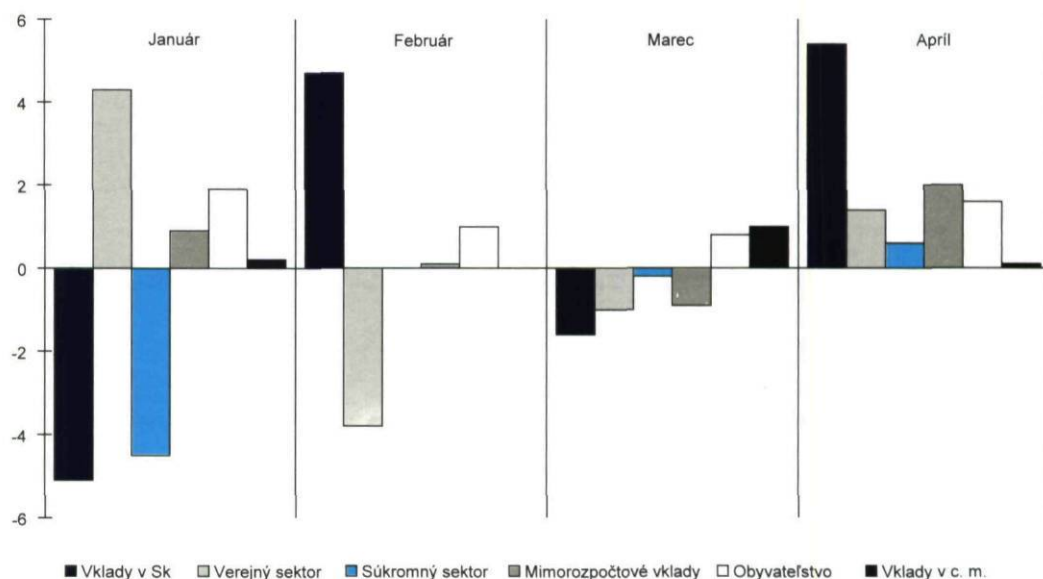
Vývoj priemernej **úrokovej miery z celkového stavu úverov** (bez úverov za úrokovú sadzbu 0 %) v marci tohto roka si zachoval stabilnú úroveň, ktorá sa počas 1. štvrtroka 1995 nemenila (16,0 %). Nevýrazné medzimesačné zmeny nastali v úrokových mierach z úverov podľa časovej viazanosti. Priemerná úroková miera z krátkodobých úverov sa znížila na 18,81 %, z dlhodobých úverov na 12,71 % a zo strednodobých úverov zostala na úrovni 18,69 %. Výraznejšie zmeny nastali v priemerných úrokových mierach z čerpaných úverov, kde sa krátkodobá úroková miera znížila na 18,17 %, strednodobá na 18,93 % a dlhodobá na 13,40 %. Priemerná úroková miera z celkového objemu čerpaných úverov sa znížila z 18,49 % na 17,92 %.

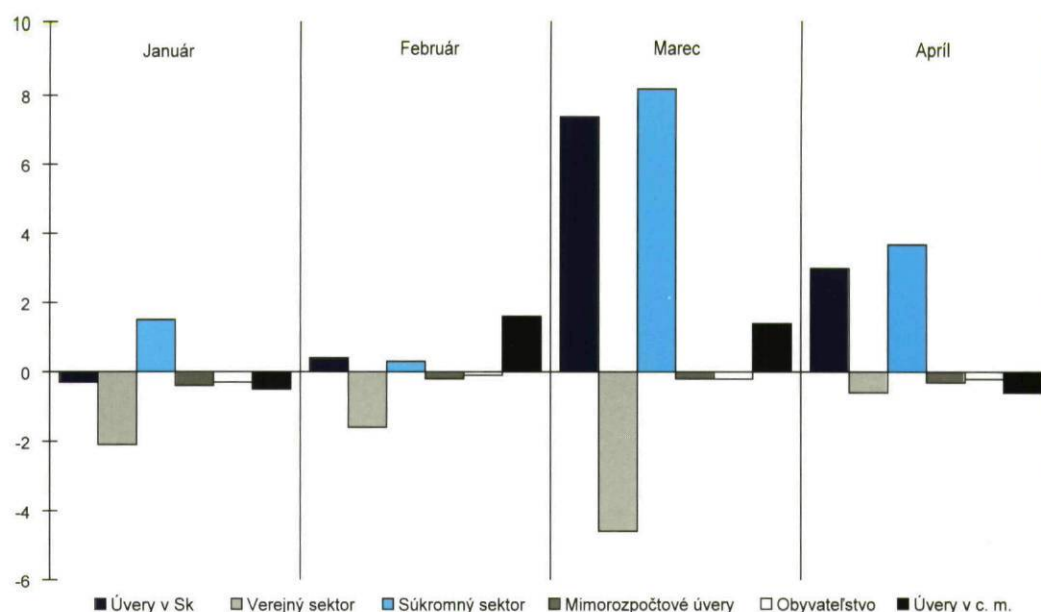
Cena primárnych zdrojov sa naďalej zvyšovala a celková **priemerná úroková miera z korunových vkladov** sa medzimesačne zvýšila o 0,07 bodu na 9,52 %. Priemerná úroková miera z krátkodobých vkladov sa medzimesačne zvýšila, no strednodobé a dlhodobé vklady sa v marci v porovnaní s predchádzajúcim mesiacom úročili nižšie v priemere o 0,05 a o 0,11 bodu.

Priemerné úrokové miery z medzibankových vkladov a pôžičiek na rozdiel od primárnych vkladov výrazne poklesli zo 14,03 % na 12,61 % v marci, najmä z neterminovaných pôžičiek iným bankám z 15,21 % na 7,02 % a z krátkodobých terminovaných vkladov z 12,26 % na 9,95 %. K medzimesačnému zvýšeniu úrokových sadzieb došlo pri ostatných terminovaných pôžičkách z 2,02 % na 8,84 %, čo bezprostredne súvisí s prebytkom krátkodobých zdrojov a nedostatkom strednodobých a dlhodobých zdrojov na medzibankovom peňažnom trhu.

Medzimesačná zmena vkladov v Sk a v cudzej mene

(k ultimu mesiaca, mld. Sk)

Úroková marža obchodných bánk sa oproti februáru znížila o 0,11 bodu (z 6,59 na 6,48 bodu v marci).

Výsledky peňažných procesov k ultimu apríla v porovnaní s predchádzajúcim mesiacom sumu **aktív a pasív NBS** výrazne neovplyvnili. Bilančná suma poklesla o 1,2 mld. Sk (o 0,09 %). Zmeny v bilancii NBS ovplyvnili k ultimu apríla čistú pozíciu sektorov ekonomiky vo vzťahu k NBS. Čistá devízová pozícia sa zvýšením aktív i pasív zlepšila o 0,2 mld. Sk. Čistý dlh vládneho sektora voči NBS sa zvýšil o 2,2 mld. Sk na 34,4 mld. Sk. Čistá dlžníčka pozícia obchodných bánk sa znížila o 1,5 mld. Sk na pasívum 17,6 mld. Sk.

Ministerstvo financií Slovenskej republiky (MF SR) vypísalo v priebehu apríla v súlade s harmonogramom emisií na 2. štvrtok päť aukcií **štátnych pokladničných poukážok** (ŠPP). Vzhľadom na relatívne priaznivý vývoj bežného hospodárenia ŠR, pristúpilo MF SR k emitovaniu ŠPP len v poslednej aukcii v apríli, keď akceptovalo požiadavky v celkovom objeme 100 mil. Sk. Úroková sadzba realizovanej emisie dosiahla 3,17 %. Objem poukážok kryjúcich schodok bežného hospodárenia poklesol zo 7,0 mld. Sk začiatkom apríla na 3,8 mld. Sk koncom mesiaca. Tento objem plne postačoval na krytie potrieb ŠR. Zníženie emisnej činnosti MF SR sa odrazilo na náraste prebytočnej likvidity v bankovom sektore. NBS emisiou vlastných poukážok so 14-dňovou dobou splatnosti reagovala na tento nepriaznivý vývoj a odčerpala z bankového sektora prostriedky v ekvivalente 1 050 ks poukážok. Zdaniteľný výnos tejto emisie dosiahol 3,97 %. V kombinácii s intervenciami NBS na sekundárnom trhu so ŠPP (formou individuálnych REPO obchodov) sa podarilo pomocou aukcie pokladničných poukážok NBS znížiť prebytočnú likviditu v sektore tak, že k ultimu apríla vykazované plnenie PMR predstavovalo 102,4 %. V priebehu mesiaca zároveň pokračovala stabilizácia úrokových sadzieb. Sadzba jednomesačných depozit sa pohybovala v relatívne úzkom pásme od 2,08 % do 3,70 %. Väčšiu stabilitu vykázali trojmesačné prostriedky s maximálnymi výkyvmi v rozpätí od 4,31 % do 4,70 %. Počas apríla sa na medzibankovom trhu depozit zobchodovalo viac ako 30,0 mld. Sk, čo predstavovalo denný priemer 1,7 mld. Sk. Na sekundárnom trhu ŠPP bol obrat počas apríla 24,5 mld. Sk. Podiel NBS na obrate ŠPP predstavoval 83,0 %, čo je v hodnotovom vyjadrení 20,4 mld. Sk. Takmer všetky obchody NBS sa uskutočnili tzv. REPO formou. V apríli sa NBS nezúčastnila primárneho nákupu ŠPP.

Na Burze cenných papierov Bratislava (BCPB) sa v apríli zobchodovali kótované **dlhopisy** v celkovej sume 2 254 mil. Sk. Štátne dlhopisy sa podieľali na tejto sume obchodov až 97,17 %, čo v korunovom vyjadrení predstavovalo obchody za 2 190 mil. Sk. Najväčší objem obchodov sa uskutočnil s emisiami č. 008 a č. 009 v sumách 739 mil. Sk, resp. 1 451 mil. Sk.

Positívnym momentom v obchodovaní na BCPB bola skutočnosť, že štátne dlhopisy tvoria na celkovom obchodovaní na tomto trhu až 82,19 % a stávajú sa tak rozhodujúcim cenným papierom na kapitálovom trhu Slovenskej republiky.

IV. VLÁDNY SEKTOR

Ukazovatele	1993	1994	1995				
			Jan.	Feb.	Mar.	1.Q	Apr.
Štátny rozpočet							
Príjmy (mld. Sk) ^{1/}	144,5	139,1	11,1	17,7	33,2	33,2	47,6
Výdavky (mld. Sk) ^{1/}	167,5	162,0	9,1	21,9	37,3	37,3	50,6
Saldo (mld. Sk)	-23,0	-22,9	2,0	-4,2	-4,1	-4,1	-3,0

^{1/}Kumulatívne hodnoty

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

Po rozpočtovom provizóriu uplatňovanom v 1. štvrtroku sa od 1. apríla 1995 hospodárenie Slovenskej republiky riadi Zákonom č. 58/1995 Z.z. o štátnom rozpočte SR na rok 1995 a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Celkové príjmy štátneho rozpočtu sú určené sumou 146,4 mld. Sk, výdavky 167,4 mld. Sk a predpokladaný rozpočtový schodok predstavuje 21,0 mld. Sk.

K ultimu apríla skončilo rozpočtové hospodárenie deficitom vo výške 3,0 mld. Sk, čo znamená jeho zníženie oproti predchádzajúcemu mesiacu o 1,1 mld. Sk. Celý rozpočtový schodok bol vykrytý emisiami a následným predajom štátnych pokladničných poukázok.

Rozpočtové príjmy 47,6 mld. Sk zaostávajú oproti časovým predpokladom o 1,2 mld. Sk, hlavne v dôsledku realizácie vratiek nadmerných odpočtov dane z pridanej hodnoty a zaostávania výnosov spotrebných daní. Naopak, priaznivé plnenie vykazujú dane z príjmov (prekročenie alikvotného podielu z ročného rozpočtu o 3,9 mld. Sk).

Výdavky štátneho rozpočtu vo výške 50,6 mld. Sk sa plnili na 30,2 % a ich vývoj bol výraznou mierou ovplyvnený dopadom clearingového zúčtovania s Českou republikou (6,7 mld. Sk). Po vylúčení tohto vplyvu možno rozpočtové hospodárenie charakterizovať ako priaznivé, pretože štátny rozpočet by vykazoval prebytok vo výške asi 3,7 mld. Sk.

Vnútorňa zadlženosť vlády SR voči bankovej sústave dosiahla ku koncu apríla 67,8 mld. Sk. Z tejto čiastky úverovala NBS 34,4 mld. Sk a komerčné banky 33,4 mld. Sk.

V. INFORMÁCIE

Guvernér NBS V. Masár sa 12. júna zúčastnil na 65. výročnom zhromaždení Banky pre medzinárodné zúčtovanie, ktorá je najstaršou medzinárodnou finančnou inštitúciou. Národná banka Slovenska sa stala jej členom pred dvoma rokmi a v súčasnosti s ňou uzatvára obchody v rámci realizácie svojej investičnej stratégie.

Guvernér NBS V. Masár sa 14. júna v Kyjeve stretol s najvyššími predstaviteľmi ukrajinskej centrálnej banky. Po tomto prvom stretnutí na najvyššej úrovni budú pokračovať rozhovory medzi oboma bankami na úrovni expertov.

Guvernér NBS V. Masár sa 20. júna zúčastnil na rokovaní podvýboru Európskeho parlamentu, v pôsobnosti ktorého je určovanie menovej politiky v EÚ vzhľadom na pripravovaný tretí stupeň ekonomickej a menovej únie. Podvýbor Európskeho parlamentu pre menové záležitosti prijal makroekonomické výsledky Slovenskej republiky so značným uspokojením.

Rozpočtový výbor NR SR 20. júna prerokoval návrh zásad devízového zákona, ktorý zdôvodnil viceguvernér M. Jusko. Ako konštatoval, snahou NBS je, aby sa slovenská koruna v najbližšom čase aspoň v stredoeurópskom priestore používala na vyrovnávanie medzinárodných platieb. Všetci prítomní poslanci tento návrh podporili a odporučili ho plénu prijať.

Nové platobné karty typu Mastercard a Eurocard začne v najbližších dňoch poskytovať svojim zákazníkom Istrobanka. Karta oprávňuje majiteľov nielen na výber finančných prostriedkov z bankomatov, ale akceptuje sa aj v obchodnej sieti.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Menový odbor
Štúrova 2, 818 54 Bratislava

Vydáva:
Odbor verejných informácií NBS
tel.: 364 349, 210 34 05, 210 34 14
fax: 210 34 12